

U spomen hrvatskim radnicima Hidroelektre i trapističkoj braći iz Tibhirina ubijenima u Alžiru

Tomislav Kovač

Za mnoge pristaše islamsko-kršćanskog dijaloga prošla, 2006. godina, bila je obilježena desetom obljetnicom smrti sedmero trapističke braće iz samostana Gospe Atlaške (Notre-Dame-de-l'Atlas) u Tibhirinu kraj Medeje u Alžiru, koju je u noći s 26. na 27. ožujka 1996. otela skupina islamskih ekstremista te dva mjeseca kasnije, 21. svibnja 1996. na najokrutniji način pogubila. Okolnosti njihova otimanja i pokolja ni danas nisu posve rasvijetljene, a iz onog što se željelo prikazati kao vjerski fanatički čin, sve više izviru politički motivi iza kojih su, čini se, stajale alžirske i francuske tajne službe, koje još uvijek šute o tom stravičnom događaju.¹ Ni tri mjeseca nakon smaknuća braće, 1. kolovoza 1996. u podmuklom bombaškom atentatu pred vratima svoje rezidencije ubijen je i biskup Orana, dominikanac msgr. Pierre Claverie.² Drama tih stravičnih ubojstava je tim veća što su žrtve bile veliki pobornici islamsko-kršćanskog dijaloga, godinama su živjele s Alžircima i dijelile tešku sudbinu alžirskog naroda kojeg, unatoč brojnim prijetnjama, nisu željele napustiti. Njihova tragična smrt upisuje se u niz ubojstava koja je Katolička crkva pretrpjela između 1993. i 1996. godine u političkim previranjima između islamskih integrista i alžirskih vlasti, kada je uz pedeset tisuća muslimanskih civila sveukupno poginulo i devetnaest svećenika, redovnika i redovnica te preko stodvadeset kršćana stranaca. Posebno se sjećamo i naših dvanaest sunarodnjaka, radnika zagrebačke

¹ »Zaklali sedam redovnika trapista«, *Glas Koncila*, 35, (2. lipnja 1996.), br. 22, (1146), str. 1 i 4; *IKA*, (6. lipnja 1996.) str. 8-10. Među mnogim publikacijama izdanima posljednjih deset godina o braći iz Tibhirina i okolnostima njihova ubojstva, preporučujemo: B. CHENU, *Sept vies pour Dieu et l'Algérie*, Paris, Bayard Éditions, 1996; J. KISER, *The monks of Tibhirine, Faith, Love and Terror in Algeria*, New York, St. Martin's Griffin, 2003; ČL'ého de Tibhirine«, *Chemins de dialogue*, 2006, N. 27.

² »Uklonjen pobornik kršćansko-muslimanskog dijaloga«, *Glas Koncila*, 35, (11. kolovoza 1996.), br. 32, (1156), str. 1 i 4; P. M. RADELJ, »Veliki pobornik kršćansko-muslimanskog dijaloga«, *Izazov Istine*, 9, (1997), br. 16, str. 45-47; T. KOVAČ, »Biskup dijaloga i mučenik vjere: dominikanac Pierre Claverie (1938.-1996.)«, *Kana*, 37, 2006, 7/8 (401), str. 22-23.

Hidroelektrane, koje je 14. prosinca 1993. otela Naoružana islamistička skupina (GIA) i bez ikakvog povoda, osim što su bili Hrvati i kršćani, na zvjerski način pogubila.³

Postoji svojevrsna sudbonosna veza između pogubljenih Hrvata i braće iz Tibhirina: bili su susjedi, više puta su se susreli te su jednako postali nevine žrtve bezumnog fanatizma koji neki okorjeli pojedinci skrivaju iza religije islama. Štoviše, nedugo nakon pokolja Hrvata, prior samostanske zajednice iz Tibhirina, o. Christian de Chergé, osjećao se potaknutim da napiše članak o njima, smatrajući da im se nije posvetilo dovoljno medijske pozornosti. Njegov tekst, objavljen 24. veljače 1994. u francuskom katoličkom dnevniku *La Croix*, na dirljiv način opisuje susret hrvatskih radnika, koje naziva »hrvatskom braćom«, sa zajednicom iz Tibhirina tijekom božićnih blagdana te rasvjetljuje okolnosti njihovih ubojstava i zgroženost koju su ona ostavila na zajednicu i muslimansku sredinu. Svjedočanstvo Christiana de Chergéa, nosi barem trostruku vrijednost. Ono prije svega na vrlo lijep način ožvljava spomen na pogubljene hrvatske radnike, spomen koji ovim prijevodom osobito posvećujemo njihovim obiteljima i suradnicima. Ono je također još jedan spomen na braću iz Tibhirina, na njihovo nesebično zalaganje za Alžirce i suživot s muslimanima, te nas preko njih podsjeća na mnoge kršćanske misionare u islamskom svijetu koji i danas često žive pod prijetnjom, iako cilj njihove prisutnosti nije prozelitske naravi nego samo žele kršćansku ljubav podijeliti s najpotrebnijima. Ono je, napokon, svjedočanstvo i svim iskrenim muslimanima koje i same užasava način na koji pojedini njihovi suvjernici beskrupulozno ubijaju »u ime Božje«, šireći mržnju i teror i tako izopačuju osnovnu poruku islama koja je u svojoj duhovnoj biti usmjerena na mir (*salâm*) i milosrđe (*rahma*) prema svima. Osobito u kontekstu današnjeg tzv. »globalnog terorizma«, kada nas gotovo svakodnevno zgražavaju stravični ubilački atentati u arapsko-islamskim zemljama te kada su mediji često skloni nametati stereotipna razmišljanja koja olako poistovjećuju islam i nasilje, potrebno je očuvati kritičku budnost, ne podleći predrasudama te, poput braće iz Tibhirina, svojom duhovnom i intelektualnom otvorenošću pokazati primjer vjerske solidarnosti i istinskog ljudskog dijaloga.

---

³ U hrvatskom se dnevnom tisku, u tom razdoblju, puno pisalo o ovom događaju, iako često tendenciozno s obzirom na pozadinu tadašnjeg bošnjačko-hrvatskog sukoba u BiH. Zahvaljujemo gospodinu Stjepanu Mikecu i Draganu Brekalu iz poduzeća Hidroelektra niskogradnja u Zagrebu na ustupljenim informacijama i ljubaznoj suradnji.